

ACC. N:R M. 14499:1-10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Halland Upptecknare: Ingrid Ahlgren, Lund
Härad: Länns i Kristad Berättare: Johan Karlsson, Vessigebro
Socken: Alfshög i Vessige Berättarens yrke: f.d. lantbrukare
Uppteckningsår: 1958 Född år 1867 i Vallby, Alfshögs sn.

När den nya tiden kom till bygden.
s. 1-10.

Lm F 73

När den nya tiden kom till bygden.

(Heddelaren är född i Vallby, Faurås län
och hade 1896-1940 en gård i Alphög, Faurås
län, men tjänade dessförinnan i Verriga-
bro, Årstad län, varpå uppgifterna härnär
sig både från F. och Å. härader. Heddelaren
nåttas numera hos en dotter i Verrigebro)

I slutet av 1800-t. började bönderna bil-
da andelsföreningar. Det var mejeriföreningar
och tjurföreningar. Från 50-60 år sedan började
man att låna bilar på Dal och på Väst-
götd. Träskföreningar har inte förekommit.
De stora gårdarna hade egna träsken och
sedan lånade de ut dem till små gårdarna.
Från 60 år sedan fick vi de första maskiner-
na. Det var hästbägar och släpkmaskiner.
Det förekom både att man skaffade sig

En engelsk maskin och att man slår sig på
droppar på stycken om den. Strömda-
gide för och smet följde smågärda-
etter. Vi köpte maskinerna från järn-
handlare i Falkenberg. Det fröken också
att agenter reste omkring och sålde.
Uttåtningen fröken både i Falkenberg
och jag bör 1923 i Göteborg. Litet. Senare
var det en uttåtning i Stockholm och
då reste hon där härifrån upp och både
brev och utskick.

Konstgjord fröken redan när jag bjö-
des i Vessigebro. Där fick jag lära mig
diken och mågla och det fick att jag
och sedan jag blev min egen. Jag
bröt upp mycket äng och plöjde sten,
för att få mer jord till sädodling.
Senare måglade jag den. Och det hjälpte

vin. Utsädet blev ju också bättre. Så jag
fick rätt goda skördar. I början av 1900-t
började jag ^{köpa} ~~alla~~ beffoder och ~~pot~~ ^{pot} ~~frukter~~
för jag köpte avslipen från gärdarna här-
omkring. Jag hade både lillskar, kor, får och
svin. Hjälten blev bättre och jag fick mer
beskall för den. När jag fick fler kor och
större gjorde jag bygga om. Det var
1932. Gården brann försten mer så jag blev
tvungen att bygga helt nytt. Då fick
jag ifrån de gamla eldfångarna sticker-
och halmtaken och byggda större. Sa-
gården blev 31 alen lång och 14 alen bred
och bärgränsplanen 40 alen lång 14 alen
bred. Boningshuset la jag en bit ifrån.
För det mesta var det uthusen som det
kostade något på. Boningshusen fick
för det mesta stå. Det är inte förstås på

senare än fallet har haft nåd att de
är värdelösa och värdelösa.

Bönderna fick själva hålla vägar.
När skolskolan av vägar uppe i Skogarna
låg de bort till folk som bodde där.
Jag fick själv hålla väg till 1915. Jag var
22 år när järnvägen Falkenberg - Limared
byggdes och en år när busstambanen blev
färdig. Sen vi fick järnväg hit fick brö-
dena mycket större betydelse på sin väg.
För måste de köra med ett loss i taget till
Falkenberg och det tog 2 dar. Små och
andra var skickade man också på järn-
väg. Då slapp man att köra till Går-
berg med det. Det tog alltid ett par dar.
Det var för mycket tid. Nu har blivit
en taget så mycket på järnvägen.
Så nu är det väl nu att lägga ned den.

När jag var 6-7 år byggdes bron över
Åkern i Vessigbo. Först hade man en
grov länk spänd över ån och med en tåga-
ficle man var en stor pinne, som kunde
ha både häst och vagn mbrt. Vid
Sjöröds marknad flötade man för
mycket kreatur. När bron kom till
gick det förstås lättare att komma över
ån och det kom också många fler med
sina kreatur till Sjöröds marknad.
Det kunde också hända att man gick
med stora flockar kreatur ända till
Göteborg. Men det var för järnvägens
tid. Då gick vi också hämta posten
i Ljunghy (Hälsan) dit den kom med häst
och vagn. Församlingen fick utse vem
som skulle hämta posten. Den kom ons-
dagar och lördagar. I Ljunghy, Sjöröd

och Strömgårds färd. Det gästgivaregården,
där man lyfte kistan. Fösten gick mellan
Sjöborg och Skarvstad. Sedan jämna gången
kommit till han gästgivarens gård
tillbaka.

Jag gick i skolan i Alfhög, först hos
skoleämnare Södergrens fru och sedan för
honom själv tills jag skulle komma
här. När jag var 10-12 år gick jag
och några andra pojkar 6 veckor på kurs
i jordsbruk. Det var skoleämnare Södergren
som hade utskuren på sommaran.
När jag var ung kom folkskoleläraren
(Karinberg) till, men jag har aldrig
gått där, men mina pojkas har gått
där. Det var inte alla som hade råd
att gå i andra skolor än folkskolor och
så tyckte man att Karinberg var

en högskola och det är många
som tyckte om det.

I slutet av 1880-t. var det många som
reste till Amerika. Jag har en bror, som
reste vid den tiden och som jag aldrig träf-
fet sen dess. Folk trodde att de skulle få
det bättre och merkligare där borta.

När jag var ung varde vi oss i lek-
sluga. Det var än på det ena stället, än
på det andra. Vi hade spelmen och vi
dansade, druck kaffe, gick an och totty.
Om midsonnaren hade vi alltid maj-
hä just där den här gården nu ligger.
Det var alldeles vilka prästgården och
prästen var alltid med. Det var en brude
som hyllat jults om midsonnaren och
när söndag värfen och det var mellan
jag hängde här i byn. Kalas var det mest om

jätt fr folk hett inte vid att hälla gylla
 så ofta. Man hett inte vid att ge brett
 presenter heller. Det är senare tiden på-
 hit. Fr 20 år sedan började folk att ha
 beklagen i byttegårdar och på pensionat.
 Folk kan hitta på att ge pengar på all-
 tids nu för tiden.

Om man nu skulle alltid liksom
 bäras från gårdarna till byarna. De var
 ett par stycken som bar och de skulle
 alltid ha en sup och ost och bröd. Men
 det var aldrig förekommit på 1900-t. Då
 började man köpa en packvagn och
 köpte med häst till byarna. Liket senare
 skaffade någon en riktig lastvagn.
 Prästgården köpte ofta hästar till den.
 Men blottade aldrig byarna med begravning
 men kranen har funnits i all min tid.

Det var för det mesta hemmaga, för
trädgårdsmästare var inte vanligt för när-
en bit in på 1900-t. På vintern var krans-
samma alltid knustygda. Dagen var mys-
samt för lekarna som nu för tiden, men fallen-
na var många fler.

För var det vanligt att gå i kyrkan.
Vi tyckte om prästen och så träffade man
folk. Nu har det blivit mindre och
mindre folk gå för samma. Folk har inte
tid längre ^{att gå i kyrkan}. När måste ju passa tjuren.
Så för förekommer när yngre går i
skolhuset eller i kyrkan, men man be-
höver inte kunna så mycket nu. Prästen
na förklarar inte så mycket nu för tiden.
Några värdshuset har ^{att} fun-
nits här.

Men det har det funnits så länge

jag kan minnas i Vessigebro. Det var
en riktig affär med specier, gepard
binder och spadar. En kunde i Tågaup
i Värby hade också en liten affär bred
jorden, men där kunde man inte
få mycket. Till Sten kom man inte
så ofta, fastän vi hade en annan som
var hjölmare och en annan som var
snickare där. Det var först när järnvägen
kom till som vi kom oftare till Sten.
(Falkenberg)